

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

До магістерської дипломної роботи ставляться наступні загальні вимоги: чіткість та логічна послідовність викладання матеріалу; стислість та точність формулювань; конкретність викладення наслідків роботи; обґрунтування висновків, рекомендацій та пропозицій.

Магістерська дипломна робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити самостійні дослідження, розрахунки, виконані з використанням економіко-математичних методів та ПК;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності досліджуваного об'єкта;
- мати належне оформлення;
- мати всі необхідні супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Магістерська дипломна робота повинна мати обсяг 5,5 – 6,5 авторських аркушів (1 авторський аркуш – 40000 знаків з пропусками), або 100 – 110 сторінок друкованого тексту.

За структурою, магістерська дипломна робота складається з вступу, п'яти розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, а також при необхідності додатків. Виходячи зі змісту проблеми, структура магістерської роботи може бути і дещо інша. У процесі виконання можливі деякі зміни та уточнення плану, які виникають під час проведення дослідження.

Титульна сторінка магістерської дипломної роботи є першою сторінкою. Вона повинна заповнюватися відповідно до стандартної форми. Далі йде завдання до магістерської дипломної роботи.

Зміст містить найменування усіх розділів (згідно плану) із зазначенням номеру їх першої сторінки.

Вступ магістерської дипломної роботи повинен бути чітко і логічно структурований.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідного об'єкту дослідження.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Актуальність, як правило, може бути обґрунтована таким чином:

«У даній магістерській роботі зроблено спробу.....(об'єкт дослідження).....взагалі то цим і визначається актуальність обраної теми».

Зв'язок роботи з науковими темами. Коротко викладають зв'язок обраного напрямку досліджень з планами випускаючої кафедри, або також з галузевими та державними планами та програмами.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Тому доцільно сформулювати так: *«Метою магістерської роботи є визначення механізму»*

Об'єкт дослідження це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага магістранта, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Інформаційна база. Наводяться дані про інформаційні джерела які були використані в роботі (звіти підприємств, підручники, публікації...)

Наукова новизна одержаних результатів. Подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих магістрантом особисто.

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромадження дрібних і таких, що затемнюють його сутність, деталей та уточнень). Тому доцільно розділити наукові розробки магістранта на наступні категорії:

уточнено:

удосконалено:

набули подальшого розвитку:

Практичне значення одержаних результатів. У магістерській роботі, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Апробація результатів дослідження. Вказується, на яких наукових з'їздах, конференціях, симпозіумах, нарадах оприлюднені результати досліджень, викладені у магістерській роботі.

Публікації. Вказують, у скількох монографіях, статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, авторських свідоцтвах опубліковані результати магістерської роботи.

Магістерська робота яка не пройшла апробацію на конференції, і відсутня хоча б одна публікація з обраної тематики до захисту не допускається. В додатках обов'язково наводиться копія опублікованої наукової роботи (наукових робіт) згідно тематики магістерського дослідження.

Структура та обсяг магістерської дипломної роботи. Наводиться склад магістерської дипломної роботи (кількість розділів), загальний обсяг друкованого тексту, кількість таблиць, рисунків додатків та кількості використаних літературних джерел.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 4 – 5 сторінок.

У першому розділі магістерської дипломної роботи слід викласти загальнотеоретичну частину обраної теми. Здобувач вищої освіти повинен стисло подати власну інтерпретацію досліджуваної проблеми, розкрити її роль в економіці України, висвітлити завдання аграрних підприємств у її вирішенні. У цьому розділі висвітлюються суттєві ознаки економічної системи, її стан та динаміка, погляди економістів стосовно умов, за яких вона оптимально протікає. Теоретичні положення обов'язково повинні бути підкріплені статистичними даними з офіційних статистичних щорічних довідників України, цитатами з опрацьованих наукових робіт з посиланнями на номер в списку використаних літературних джерел. У цьому розділі доцільно висвітлити методику дослідження стосовно теми роботи, систему показників, які характеризують стан проблеми. Також автор має висловити і власне бачення досліджуваної проблеми.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25% загального обсягу магістерської роботи.

Другий розділ магістерської дипломної роботи є аналітико-дослідницьким, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

Характеристика(предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження).

Сучасний стан(предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження).

Дослідження(предмету) на ... (об'єкт дослідження).

Аналіз обов'язково повинен кореспондуватися з методологічним матеріалом, розкритим у попередньому розділі.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів. Аналіз проблеми повинен здійснюватись з урахуванням чинників позитивної та негативної дій.

Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (що наводяться в додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Для виконання другого розділу здобувач вищої освіти має зібрати фактичні дані під час переддипломної практики.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує здобувач вищої освіти під час переддипломної практики.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких провадиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

З метою підтримки набутих навичок роботи на ЕОМ і умінь з алгоритмізації та складання програм кожен здобувач вищої освіти у дипломній роботі повинен використати комп'ютер.

Не можна обмежитися використанням стандартної програми для аналізу динаміки основних економічних та фінансових показників під час стислої характеристики об'єкта дослідження або використати тільки програму-редактор для друку і оформлення тексту та ілюстрацій. Потрібні використання адаптованої автором стандартної програми або розробка власної програми для спрощення трудомістких розрахунків у аналітичному чи рекомендаційному розділі.

Під час опису цього етапу роботи слід зазначити:

- поставлену задачу;
- програму, за якою вона буде вирішуватися;
- базу даних (бажано у додатку навести реальні документи, які є джерелами первинної інформації – баланс, інші форми звітності);
- формули розрахунку;
- блок-схему алгоритму розв'язання задачі;
- результат - у формі підсумкової таблиці, діаграм, графіків тощо;
- аналітичний опис результату.

На початку розділу необхідно охарактеризувати природноеконімічні умови підприємства – об'єкту дослідження: його місцезнаходження, віддаленість від місць збуту продукції та надходження ресурсів, проаналізувати природнокліматичні умови, забезпеченість основними видами ресурсів, визначити виробничий напрямок та показники виробничо-фінансової діяльності.

Матеріали даного розділу повинні бути логічним продовженням теоретичних положень першого розділу і показувати наскільки в об'єкті дослідження знаходять втілення наукові основи економічних систем в діяльності підприємства.

Обсяг другого розділу – у межах 30 – 35 % загального обсягу магістерської роботи.

Третій проектно-рекомендаційний розділ полягає в розробці конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності організації (стратегія, бізнес-план, консультативний проект,

реінжиніринг бізнес-процесу, реструктуризація) на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження.

Удосконалення(предмет дослідження) на(об'єкт дослідження).

Шляхи вдосконалення(предмет дослідження) на(об'єкт дослідження).

У цій частині наводяться обґрунтування заходів щодо поліпшення діяльності об'єкта. Система заходів логічно впливає з теоретичної та аналітичної частин і спрямована на подолання суперечностей між реальним і бажаним станами об'єкта з урахуванням індивідуальних завдань, тобто конкретні заходи (пропозиції, рекомендації тощо) здобувача вищої освіти-випускника повинні спрямовуватися на забезпечення показників економічного зростання.

Детальні пропозиції щодо вдосконалення діяльності організації мають відповідати напряму дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, який проведено у другому розділі, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків. Запропоновані удосконалення та інновації мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції здобувача вищої освіти щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості.

У розрахунках для обґрунтування пропозицій є можливим використання ЕОМ.

Обсяг третього розділу становить не менше 30 % загального обсягу магістерської дипломної роботи.

У структурній частині магістерської дипломної роботи «*Висновки та пропозиції*» здобувачі вищої освіти мають підвести короткі підсумки дослідження таким чином, щоб не читаючи основного тексту магістерської роботи, можна було б зрозуміти її сутність. Для цього слід в декількох словах нагадати про актуальність обраної теми, розкрити в загальних рисах загальнотеоретичні проблеми, навести основні напрямки дослідження, його основні результати, зазначити конкретні шляхи усунення виявлених недоліків, вирішення проблем із зазначенням очікуваного економічного ефекту від таких пропозицій. В розділі висновки та пропозиції повинно бути чітко розмежовані та структуровані висновки до яких дійшов здобувач вищої освіти під час аналізу об'єкту дослідження та пропозиції що до удосконалення досліджуваного напряму діяльності організацій. Обсяг висновків та пропозицій не повинен перевищувати 5 – 6 сторінок

У списку використаних джерел наводиться перелік інформаційних джерел, що були використанні під час написання магістерської дипломної роботи. До них відносяться посібники, підручники, монографії, наукові статті, матеріали конференцій, з'їздів, словники, атласи, законодавчі та нормативні акти, стандарти каталоги, дисертації, автореферати дисертацій,

електронні ресурси та ін. Особливу увагу необхідно приділити актуальності використаного матеріалу, і тому 70% використаної інформації повинна бути наведена за останні 10 років.

Додатки повинні містити допоміжний матеріал, який носить інформаційний характер, первинні документи (баланс, інші форми статистичної звітності), що підтверджує данні наведені в основній частині роботи; проміжні розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; допоміжні ілюстрації. Також таблиці, графіки та діаграми розмір яких дорівнює одній сторінці або перевищує її, і тому для кращого сприйняття необхідно виносити в додатки. Інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, при використанні прикладних комп'ютерних програм, машинограми розрахунків також необхідно виносити в додатки.

Реферат магістерської дипломної роботи Написання реферату – заключний етап виконання магістерської дипломної роботи перед поданням її до захисту. Призначення реферату – широке ознайомлення з методикою дослідження, фактичними результатами й основними висновками магістерської роботи. Реферат друкують державною мовою.

Реферат має досить ґрунтовно розкривати зміст магістерської дипломної роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої нема в роботі.

Структурно реферат складається із:

загальної характеристики роботи;

основного змісту;

висновків;

списку опублікованих автором праць за темою магістерської роботи;

анотацій українською, російською та англійською мовами.

Загальна характеристика роботи, що подається в рефераті, має відповідати наведеним у вступі до магістерської роботи її кваліфікаційним ознакам. Недоцільно використовувати рубрики, не рекомендовані у вимогах до змісту цих ознак. Заголовки рубрик не треба виділяти в окремі рядки, достатньо вирізнити їх жирним шрифтом або курсивом і розмістити в підбір із текстом.

В основному змісті стисло викладається сутність магістерської роботи за розділами, він має дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу.

Якщо вступна частина реферату дає змогу скласти лише загальне враження про роботу, то основна, яка і є власне реферативною, дає більш повне уявлення про її зміст і побудову. У цій частині реферату важливо показати, як були отримані результати, продемонструвати хід дослідження, викласти сутність використаних методів, навести дані щодо їх точності та трудомісткості, описати умови й основні етапи дослідження.

Висновки складає стисла інформація про підсумки виконаної магістерської дипломної роботи, яка повинна відповідати загальним висновкам магістерської дипломної роботи. Вони починаються з

формулювання наукової задачі або проблеми, за вирішення якої магістрант претендує на присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

Список опублікованих праць магістранта за темою магістерської дипломної роботи подають відповідно до вимог міждержавного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць і прізвищ співавторів.

На останніх сторінках реферату розміщують анотації українською, російською та англійською мовами. Обсягом кожної анотації до 0,5 сторінки тексту (до 1200 друкованих знаків) – ідентичного змісту інформація про основні ідеї та висновки роботи.

Анотації складаються за формою, яка має такий зміст:

- прізвище та ініціали магістранта;
- назва магістерської дипломної роботи;
- вид (рукопис);
- спеціальність (шифр і назва);
- установа, де відбудеться захист;
- місто, рік;
- основні ідеї, результати та висновки магістерської дипломної роботи.

Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображувати поза контекстом основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не меншою трьох і не більшою десяти.

Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому.

У магістерських дипломних роботах доцільним здійснювати обробку економічної інформації та прогнозування подальшого процесу діяльності, здійснену здобувачем вищої освіти з використанням економіко-математичних методів за допомогою ПК. Така робота базується на використанні пакету прикладних програм «АРМ економіста», «АРМ менеджера» та «Інформаційні технології підприємств», а також самостійно розроблених здобувачами вищої освіти прикладних програм.

Дуже важливо всі наведені у роботі звітні, а також самостійно розраховані показники та цифрові матеріали в обов'язковому порядку перевірити з технічної та логічної точки зору. Технічна перевірка полягає в уточненні правильності наведених цифр, арифметичних підсумків, підрахунків та розрахунків, взаємній узгодженості цифрових показників.

Логічна перевірка має довести, чи об'єктивно вони відбивають той чи інший процес діяльності, коло питань, що вивчається за аналізований період часу.

При написанні тексту слід забезпечити послідовне та чітко викладення сутності питань, що розглядаються. Матеріали, що наводяться в окремих частинах роботи мають бути логічно взаємопов'язаними, кожний наступний матеріал є продовженням попереднього, витікає з його наведених положень, показників тощо.

Слід пам'ятати, що послідовність викладення, співрозмірність окремих частин роботи, продуманість переходу від одного напрямку дослідження до іншого, лаконічні та точні речення можуть допомогти автору глибше розкрити тему, виділити головне, відтінити деталі. Недостатньо чітка композиція та бідна, невиразна мова викладення завжди утруднюють сприйняття тексту, збіднюють зміст роботи.